

Nieuwe opleiding digitaal rechercheren

Ronald Eygendaal CISMP CSSM

Eindelijk was het zover: de persberichten konden de deur uit. Vanaf 2001 is de VBN bezig met het project digitaal rechercheren en augustus dit jaar is het zover, dan starten regionale opleidingscentra (ROC's) in Nijmegen, Eindhoven, Zeeland en Utrecht met een nieuwe 3 tot 4 jarige MBO niveau 4 opleiding 'digitaal rechercheren'. Althans dat schrijft men in het persbericht.

WAT GING ER AAN VOORAF?

In 2001 was de beveiligingsbranche bezig met het inbrengen van alle relevante beveiligingsopleidingen binnen de door de Wet Educatie Beroepsonderwijs voorgeschreven kwalificatiestructuur. Vanuit de beveiligingsbranche is, onder andere aan de Vereniging Beveiligingsmanagers Nederland (VBN), verzocht om een inventarisatie van reeds aanwezige of wenselijk casu quo noodzakelijke opleidingen op het gebied van (informatie)beveiliging te maken. Tijdens deze inventarisatie is er aangegeven, vanuit de branche, dat er behoefte is aan een opleiding 'digitaal rechercheren'.

Naar aanleiding hiervan heeft de VBN vakgroep informatiebeveiliging gemeend in het voorjaar van 2002 een projectgroep 'digitaal rechercheren' te moeten starten. Deze projectgroep, bestaande uit vertegenwoordigers uit zowel het publieke als het private domein aangevuld met vertegenwoordigers van beroeps- en/of brancheverenigingen, moest een beroepscompetentieprofiel (BCP) opstellen. Echter voor dat dit kon gebeuren moest de projectgroep met een aantal lastige kwesties afrekenen. De belangrijkste: is de digitaal rechercheur nu een ICT'er of een beveiligiger? En wie moet dat BCP dan legitimeren, wie verleent voldoende draagkracht en zorgt dat zowel het onderwijs als het bedrijfsleven zich in het profiel kunnen vinden?

Uiteindelijk is in de zomer van 2004 het beroepscompetentieprofiel voor 'Digitaal rechercheur' formeel goedgekeurd door de Adviescommissie Informatiedienstverlening van de ECABO en het Sectiebestuur Beveiliging van ECABO. Verder is afgesproken dat de SVPB het examen gaat afnemen. Ook kreeg de projectgroep de opdracht mee om samen te werken met politie en justitie zodat onderzoeksmethodes, verslaglegging, en het veiligstellen van bewijs op een uniforme wijze worden gedaan. Doelstelling daarbij is om dossiers en alle bijbehorende zaken van particulier digitaal rechercheurs eenvoudig overdraagbaar te maken voor politie en justitie.

STAND VAN ZAKEN

In het voorjaar van 2005 is men van start gegaan met het maken van een vertaling van het beroepscompetentieprofiel naar het kwalificatieprofiel. Een kwalifi-

catieprofiel beschrijft de competenties die noodzakelijk zijn voor een beginnend digitaal rechercheur. Ook worden er zogenaamde expertmeetings gehouden. In deze expertmeetings zitten materiedeskundigen uit het publieke en het private domein aangevuld met materiedeskundigen van beroeps en/of brancheverenigingen, de particuliere en reguliere opleiders, de ECABO en de politie. Al deze materiedeskundigen beoordelen het kwalificatieprofiel op transparantie, herkenbaarheid en uitvoerbaarheid. Als de materiedeskundigen hun mening hebben gegeven moeten er nog een drietal fases worden doorlopen.

Hierna moeten vervolgens de Paritaire Commissie van de ECABO en bestuur van de ECABO het kwalificatieprofiel goedkeuren. Als deze goedkeuringen hebben plaatsgevonden dan wordt het kwalificatieprofiel digitaal rechercheren aan de minister voorgelegd. Als hij ook akkoord is, dan krijgt de opleiding een officiële status en een bijbehorend crebonummer. Dit laatste traject moet voor het einde van de zomer afgesloten zijn.

WAAROM?

Sinds de massaontslagen in de IT sector en de herstructurering van veel IT bedrijven is informatiebeveiliging een nieuwe markt. Mensen worden in minder dan drie dagen opgeleid tot informatiebeveiliging en/of digitaal rechercheur met alle gevolgen van dien. Bewijsmateriaal wordt ondeskundig behandeld waardoor het verloren gaat, geheimhouding is niet gewaarborgd, onjuiste conclusies worden getrokken etc. Kwaadwillenden kunnen zich op dit ogenblik vrij gemakkelijk in de IT sector begeven en zich zodoende gevoelige informatie vergaren. Verbazingwekkend is het feit dat als men als horecaportier wil werken, men een verplichte opleiding en screening nodig heeft, terwijl voor een digitaal rechercheur geen verplichte opleiding en screening nodig is. Dit terwijl vooral bij digitaal onderzoeken verregaande inbreuken op de persoonlijke levenssfeer kunnen worden gemaakt. Maatschappelijk gezien is het niet meer te verdedigen dat digitaal rechercheurs geen verplichte opleiding en screening ondergaan. In Nederland vingeert de 'Wet particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus'. Deze wet regelt taken en bevoegdheden van de particuliere beveiligingsbranche en recherchebureaus. Ook de wettelijke eisen ten aanzien van opleiding, betrouwbaarheid personeel (screening), uniformering en legitimering worden geregeld in deze wet. De wet interpreteert een recherchebureau als 'Een natuurlijke persoon of rechtspersoon die in de uitoefening van een beroep of bedrijf met winstoogmerk recherchewerkzaamheden verricht, voor zover die werkzaamheden worden verricht op verzoek van een derde, in verband met een eigen belang van deze derde en betrekking hebben op een of meer bepaalde natuurlijke personen'.

Verbazingwekkend is het feit dat als men als horecaportier wil werken, men een verplichte opleiding en screening nodig heeft, terwijl voor een digitaal rechercheur geen verplichte opleiding en screening nodig is.

En onder researchwerkzaamheden wordt verstaan 'Het vergaren en analyseren van gegevens'. Echter de wet schrijft niets over digitale rechercheurs terwijl deze groep zich expliciet bezig houdt met 'Het vergaren en analyseren van gegevens'.

Vanuit deze optiek en vooruitlopend op het 'SVPB diploma digitaal researcheren' heeft het Sectiebestuur Beveiliging van ECABO het ministerie van Justitie verzocht de 'Wet particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus' aan te passen.

ONZE TAAK

Nieuwe mensen opleiden is belangrijk voor de verdere professionalisering van ons vakgebied, waartoe we ook digitale researchwerkzaamheden kunnen rekenen. Als directeuren, beveiligingsmanagers, beveiligingsconsultant, beveiligingsstafmedewerkers hebben we moreel de plicht bij te dragen aan deze verdere professionalisering. Mensen opleiden is een taak die bij de opleiders ligt. Het is onze taak om te zorgen voor voldoende vrije stageplekken en uiteindelijk werk voor de nieuwbakken digitaal rechercheurs. Met de stageplekken wordt bedoeld, stagecontracten zonder concurrentiebedingen en vestigingsverboden. ■

Advertentieperikelen

A. Th. De Jong RSE RHB

Een collega van een ander beveiligingsbedrijf vroeg onlangs aan mij, of ik nog gediplomeerde beveiligingsmedewerkers wist, op het niveau van het vakdiploma beveiliging. Er waren problemen gerezen doordat een van de beveiligingsbedrijven, waarmee men samen het object beveiligde, failliet was gegaan. Met het oog hierop was hij op zoek naar meer medewerkers in bezit of op het niveau van het vakdiploma beveiliging.

Daar ik het altijd wel interessant vind om personeel te zoeken, voldeed ik aan zijn verzoek.

Aldus geschiedde en ik plaatste, in samenwerking met het CWI, een advertentie op de internetsite van het CWI.

Deze methode had ik nog nooit toegepast, maar je moet met de tijd meegaan denk ik dan maar. Het had wel voordelen, want ik kon snel reageren per email. Dat scheelde ook nogal wat postzegels! Want ik kreeg in korte tijd (ongeveer vier dagen) omstreeks 45 reacties. En wat voor reacties!

Samen met de consultant had ik de advertentie samengesteld. Er werd duidelijk in gesteld, dat men op het niveau moest zijn van het vakdiploma beveiliging. De werktijden waren aangegeven als onregelmatig en ook in het weekend. De plaats van de werkzaamheden was Den Haag.

Groot was dan ook mijn verbazing (ik was een beetje naïef), dat er van alle reacties er slechts vijf kandidaten waren, die inderdaad het vakdiploma beveiliging in bezit hadden. De kwalificering van de andere kandidaten liep uiteen van helemaal niet gediplomeerd (maar beslist van plan om met de studie te beginnen) tot mensen die het diploma beveiliging 2 onlangs hadden behaald.

Er waren kandidaten bij die meteen aangaven geen nachtdiensten te willen werken en/of geen weekenden.

Ook waren er zelfs bij, die woonden in het oostelijke deel van Noord-Brabant. Eén kandidaat die bij lange na niet aan de gestelde eisen voldeed maar toch solliciteerde, woonde zelfs in Weert!

Na een paar reacties heb ik nog eens gecontroleerd wat er nu precies in de advertentie stond. Maar ik kon er toch niet meer van maken, dan dat er gediplomeerde beveiligingsmedewerkers werden gezocht op het niveau van het vakdiploma beveiliging. Voor het overige vermeldde de advertentie overduidelijk dat het zou gaan om onregelmatige werktijden met als standplaats Den Haag. Het lag dus niet aan de advertentie!

De kandidaten, die het vakdiploma wel hadden of op dat niveau zaten, heb ik allen uitgenodigd voor een gesprek. Helaas zat er geen geschikte kandidaat tussen. Ook deze mensen hadden duidelijk andere ideeën over het invullen van de functie of duidelijk vonden de werktijden een bezwaar.

Het resultaat van de zoektocht was dus nihil!

Jammer van de tijd en jammer voor mijn collega. Maar ik heb mij toch wel kostelijk vermaakt.

Twee reacties wil ik u dan ook niet onthouden.

1. Deze kandidaat gaf aan weliswaar niet helemaal aan de eisen te voldoen, maar door de praktijk gepokt en gemazeld, vond hij dat hij wel voor de functie in aanmerking kwam. Hij was tenslotte officier in het bevrijdingsleger geweest in een Afrikaans land (Erytrea) tijdens een oorlog. Het duurde bovendien nogal een poosje, voordat ik begreep wat hij nu precies met de brief bedoelde, zo slecht was zijn Nederlands).

2. Een andere kandidaat had ik een keurig briefje gezonden, dat hij werd bedankt voor zijn belangstelling, maar dat hij niet aan de eisen van de opdrachtgever voldeed, omdat hij niet in het bezit was van het vakdiploma beveiliging of op dat niveau zat. Hij belde mij een paar dagen later op met de mededeling dat hij toch echt in het bezit was van het diploma van het vak beveiliging 2!

Indien u dus van plan bent via internet een advertentie te plaatsen, verzeker u ervan dat de advertentie secuur wordt opgesteld en dat er geen ruimte bestaat voor eigen interpretaties! ■

Groot was dan ook mijn verbazing (ik was een beetje naïef), dat er van alle reacties er slechts 5 kandidaten waren, die inderdaad het vakdiploma beveiliging in het bezit hadden.